

Hvordan bliver du schweishundefører i Schweiss-registret?

- januar 2021 -

Det kræver stort engagement og hårdt arbejde at forberede sig selv og sin hund til at kunne søge om optagelse i Schweiss-registret – og selvom man gør en stor indsats, er der ingen garanti for, at man bliver optaget i Registret. Det er nemlig et ret lille nåleøje, man skal igennem, og bliver man optaget, er det faktisk først dér, den stejle læringskurve virkelig starter.

Men spørger du de hundeførere, der er i Registret, er det hele umagen værd!

I det følgende beskrives, hvordan nye hundeførere optages i Schweiss-registret. Informationen er delt op i tre afsnit:

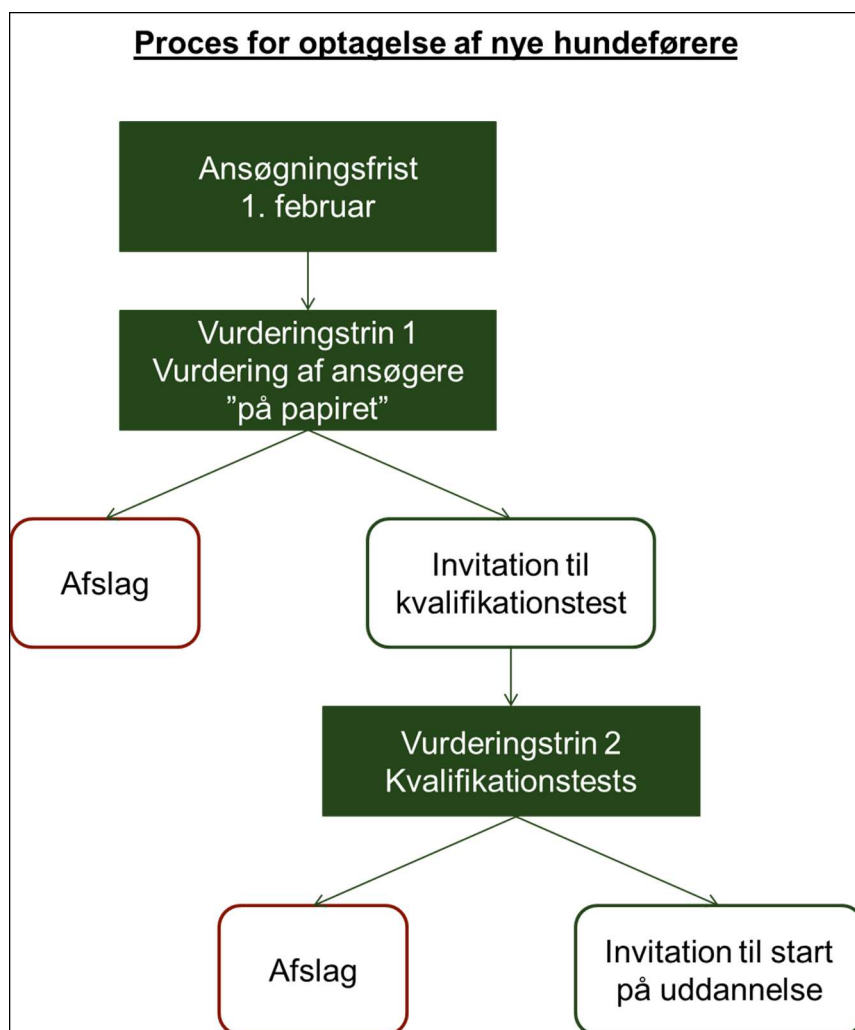
1. Processen omkring ansøgning og optagelse
2. Krav til ansøgerens personlige egenskaber
3. Optaget på det toårige uddannelsesforløb – og hvad så?

1. Processen omkring ansøgning og optagelse

Det forventes, at ansøgeren tager kontakt til den lokale koordinator i god tid inden ansøgningen for både at påbegynde et godt samarbejde og opbygge en god forståelse for Registrets arbejde.

Figur 1 viser en grafisk oversigt over processen omkring ansøgning og optagelse. Processen er delt op i ansøgningsfrist, vurderingstrin 1 og vurderingstrin 2.

Figur 1. Proces for optagelse af nye hundeførere i Schweiss-registret

Ansøgningsfristen ligger fast én gang årligt: den 1. februar. Senest to måneder før fristen lægges en nyhed på Schweiss-registrets hjemmeside, www.schweiss.dk, hvor der linkes til det digitale ansøgningsskema.

De nye ansøgere vurderes derefter i to vurderingstrin.

Vurderingstrin 1 er en helhedsvurdering af ansøgeren. For at en ansøgning kan komme i betragtning, skal ansøger:

- være i besiddelse af gyldigt jagttegn med påtegning ”Riffeljagt tilladt”,
- være i besiddelse af gyldigt kørekort til personbil,
- sikre at hunden er fyldt 1 år inden den 1. januar i ansøgningsåret, og
- sammen med sin hund inden for de sidste 12 måneder forud for ansøgningsfristen i ansøgningsåret have opnået 1. præmie på en af følgende prøver:
  - o Schweissprøver, der er dømt efter DKK’s regler: 400m/20t, 600m/20t, 1000m/20t og 1000m/40t.
  - o DRK’s vildtsporprøver i championatklassen.

Det vil sige, at hvis ansøgningsfristen er den 1. februar 2021, skal ansøgeren sammen med sin hund have opnået en 1. præmie på en af de ovennævnte prøver i perioden 1. februar 2020 til 1. februar 2021.

Ønsker en ansøger at benytte en anden prøve end ovenstående, er det ansøgers ansvar at dokumentere, at prøven svarer til en af ovenstående prøver. Udenlandske prøver tages ikke i betragtning.

Helhedsvurderingen af ekipagen (hundefører og hund) tager udgangspunkt i den indsendte ansøgning, behovet for hundeførere i det lokalområde, hvor ansøgeren bor, samt ansøgerens personlige egenskaber og lokale renommé (se nærmere herom i afsnit 2 ”Krav til ansøgerens personlige egenskaber”). Naturstyrelsen beslutter på baggrund heraf og efter drøftelse med koordinatorene og Schweissudvalget, hvilke ekipager der skal inviteres til en kvalifikationstest.

De ansøgere, som ikke indkaldes til kvalifikationstest, får et standardafslag, mens de ansøgere, som Naturstyrelsen ønsker at se til en kvalifikationstest, får besked herom. Ansøgere kan forvente svar på deres ansøgning i løbet af marts måned i ansøgningsåret.

Vurderingstrin 2 består af en kvalifikationstest, hvor ekipagens samlede evne til at kunne løse en udfordrende eftersøgning på en kvalificeret og troværdig måde vurderes.

Selvom ekipagen har opnået gode resultater ved andre sporprøver, viser erfaringen, at der er en væsentlig stigning i sværhedsgrad fra en adgangsgivende sporprøve til en kvalifikationstest. En stor del af ekipagerne til kvalifikationstesten har ikke et niveau, der lever op til forventningerne. Derfor er der en periode på 4-5 måneder fra ansøgeren får svar på sin ansøgning (vurderingstrin 1) til ansøgeren skal til kvalifikationstest (vurderingstrin 2). Det giver ansøgeren gode muligheder for at træne målrettet hen mod testen og udbygge samarbejdet med lokale hundeførere. Kvalifikationstesten ligger typisk i august og september måned, og indkaldelsen til testen sendes til ansøgeren i juni/juli.

Kvalifikationstesten afholdes efter Regler for Schweiss-registrets kvalifikationstests, og sporets opbygning er beskrevet i Sporopbygning ved Schweiss-registrets egnethedsprøver og kvalifikationstests (pdf). Både ansøgerens og hundens præstation til kvalifikationstesten er afgørende for, om ansøgeren tilbydes at starte på det toårige uddannelsesforløb som ny hundefører, eller om ansøgeren får afslag.

Vurderingen af ekipagen foretages af to på forhånd udpegede bedømmere og starter allerede ved ansøgerens fremmøde til morgenkaffen og afsluttes først ved frokosten, der afslutter arrangementet. Der foretages således en helhedsvurdering af den samlede ekipages kvalifikationer, herunder også hundeførerens sociale og kommunikative kompetencer illustreret på hele prøvedagen.

Kvalifikationstesten vurderes på et internt skema, hvor følgende 7 kvalifikationer og kompetencer bedømmes:

- Hundeførerens sociale og kommunikative kompetencer
- Hundeførerens forståelse for arbejdet i Schweiss-registret
- Hundeførerens schweiss- og jagtfaglige niveau
- Samarbejdet mellem hund og hundefører
- Hundeførerens arbejde på sporet
- Hundens potentiale som schweisshund – remarbejde
- Hundens potentiale som schweisshund – hetz

For hvert prøveelement giver bedømmerne en karakter på en skala fra 1 til 5, hvor 5 er det bedste.

Bedømmelsen af kvalifikationstesten meddeles ikke ansøgeren på selve dagen, og ansøgerne må ikke kontakte bedømmerne om prøven efterfølgende. Som udgangspunkt har ekipager, der opnår et gennemsnit på mindst 3½ og ingen 1-taller en kvalitet, der er forenelig med optagelse i Schweiss-registret. På baggrund af resultatet fra kvalifikationstesten afgør Schweiss-sekretariatet i samråd med Schweissudvalget, hvilke ansøgere der skal inviteres til at starte på det toårige uddannelsesforløb. Ansøgerne får i september skriftlig besked fra Naturstyrelsen om resultatet af prøven, herunder karaktererne for de 7 prøveelementer og om den samlede afgørelse.

2. Krav til ansøgerens personlige egenskaber

Rekrutteringen af nye schweishundeførere skal understøtte og videreudbygge Schweiss-registrets eftersøgningskapacitet på en positiv måde. Naturstyrelsen tillægger det afgørende betydning, at nye hundeførere kan leve op til rollen som schweishundefører. Schweiss-registrets hundeførere har en fælles mission: At sikre vildtets tarv. Derfor har Registret et værdisæt, som nye hundeførere naturligvis også skal handle ud fra. Herunder beskrives, hvordan de fire værdier har særlig betydning for nye hundeførere.

Vi har selverkendelse

Selverkendelse handler om at kende egne (både fører og hunds) styrker og begrænsninger, så der altid er fokus på at løse den enkelte eftersøgning bedst muligt. En vigtig egenskab i den sammenhæng er ydmyghed over for eftersøgningsopgaven. Uanset hvor erfaren og fagligt dygtig man er, vil der altid være noget at lære af at samarbejde med andre hundeførere, og der vil altid være eftersøgninger, hvor man øger chancen for at finde vildtet ved at tilkalde en (mere) erfaren kollega/hund.

Vi samarbejder

Samarbejde betyder, at opgaven løses bedst muligt af Registret, ikke af individer. Som udgangspunkt foretages den enkelte eftersøgning af én ekvipage, men samarbejde er fundament for, at alle opgaver løses bedst muligt af Registret. Naturstyrelsen tillægger det derfor afgørende betydning, at nye hundeførere kan være med til kollegialt at styrke det eksisterende, lokale team af hundeførere. Ansøgeren skal således være i stand til at fungere som et loyalt og troværdigt teammedlem, der er loyal og respektfuld over for sine kollegaer i Schweiss-registret.

Vi er tilgængelige og parate

Alle schweishundeførere forventes at tage deres del af både jagt- og trafikeftersøgninger. Det er dog ikke ensbetydende med, at man ikke må sige nej til en eftersøgning, for som schweishundefører må man nemlig gerne prioritere privatliv og arbejdsliv højere end schweissarbejdet – schweishundeførere skal være hele mennesker. Når det er sagt, er det en fælles opgave for Registret at påtage sig de eftersøgninger, Registret rekvireres til, og det kræver samarbejde og parathed til at bistå hinanden.

Vi udstråler professionalisme

Schweiss-registret har siden sin begyndelse i 1974 opbygget stor troværdighed og respekt blandt jægere og den øvrige befolkning. Det ansvar og den tillid skal alle Registrets hundeførere leve op til – det gælder i forbindelse med de praktiske eftersøgninger, til hundetræning, i jagtforeningen og andre steder, hvor schweissarbejdet kan blive et samtaleemne. Rekvirenter skal trygt kunne kontakte enhver af Registrets hundeførere og blive mødt med en høj faglighed og en professionel tilgang til opgaven.

Det har stor betydning, at ansøgeren har relevant erfaring med jagt på klovbærende vildt og erfaring med at arbejde med jagthunde. Det er ikke alene afgørende, hvor mange dyr ansøgeren har nedlagt, eller i hvor mange år ansøgeren har haft jagttegn. Der er tale om en samlet vurdering af ansøgerens jagtlige erfaring og dermed dennes forudsætninger for at kunne håndtere forskellige jagtlige situationer, at kunne læse og tyde situationen, samt ansøgerens kendskab til vildtets adfærd i forskellige situationer m.m. Egen erfaring med vildtets reaktion før, under og efter skudafgivelse giver hundeføreren en faglig ballast til at håndtere eftersøgningerne på en kvalificeret måde.

Hvis en ansøger tidligere har overtrådt gældende jagtlovgivning, indgår dette i vurderingen af ekipagens egnethed. Der er en særlig høj forventning til Schweiss-registrets hundeførere, når det handler om jagtlig etik og moral, og der vil derfor være jagtlovsovertrædelser, der vil betyde, at en ansøger får afslag på sin ansøgning. Men der vil naturligvis også være tilfælde, hvor der er formildende omstændigheder, der gør, at det ikke vil have indflydelse på en ansøgers egnethed.

Der er altså store forventninger til ansøgerens person og samarbejdsevner med lokale hundeførere, forståelse og ydmyghed omkring opgaven og allervigtigst fokus på vildtets tarv frem for egen succes. Personlige træk som empati, situationsfornemmelse og psykisk balance er afgørende for, om du som schweisshundefører kan håndtere de til tider pressede situationer, du kan komme ud for. Det er ikke gavnligt for hverken vildtets tarv, Registrets omdømme eller hundeføreren velbefindende, hvis den enkelte hundefører ikke formår at holde hovedet koldt og agere inden for de rammer, der er fastsat.

Ansøgerens lokale renommé har også betydning for, hvorvidt vedkommende anses egnet til optagelse i Schweiss-registret. For at leve op til rollen som schweisshundefører kræver det, at man er vellidt og respekteret i sit lokalområde. Som hundefører har man en særlig bemyndigelse, der kræver, at der er tillid til hundeføreren, og at hundeføreren i alle sammenhænge formår at værne om sit eget og Registrets gode omdømme.

3. Optaget på det toårige uddannelsesforløb – og hvad så?

De ansøgere, der inviteres til at starte på det toårige uddannelsesforløb, skal nu virkelig til at lære! Dels er der nogle krav under uddannelsen om deltagelse på kurser og samarbejde med lokale hundeførere, dels skal hundeføreren til at opbygge reel eftersøgningserfaring som legitimeret schweisshundefører.

Det toårige uddannelsesforløb starter med et obligatorisk todages-internatkursus, der holdes i løbet af september eller starten af oktober. Som afslutning på todageskurset udleveres legitimationskort, og ansøgerne er nu optaget i Schweiss-registret. De efterfølgende to år skal hundeførerne deltage i flere kurser samt løbende registrere, hvilke erfarne hundeførere, de har arbejdet sammen med. Der lægges meget stor vægt på, at det handler om at samarbejde om at sikre vildtets tarv, og at det ikke er en konkurrence om at klare sig bedre end de andre.

Der er krav under uddannelsen om, at de nye hundeførere deltager på mindst ét lokalmøde og mindst ét andet efteruddannelsesarrangement (f.eks. Schweisskonferencen).

I særlige tilfælde kan Naturstyrelsen forlænge en hundeførers uddannelse (f.eks. på grund af længerevarende skade på hund eller hundefører eller relativt få eftersøgninger).

De krav og forventninger Naturstyrelsen har til ansøgere, og som ansøgere vurderes på, er gældende under hele uddannelsen og i hele den tid, man er optaget i Schweiss-registret. Viser det sig, at hundeføreren imod forventning ikke lever op til kravene, kan Naturstyrelsen vælge at stoppe uddannelsesforløbet. Viser det sig for hundeføreren, at det at være optaget i Schweiss-registret ikke lever op til forventningerne, kan hundeføreren altid vælge at træde ud af Registret igen.

Det er Naturstyrelsens klare håb og forventning, at de hundeførere, der optages i Registret, bliver en positiv del af det samarbejde og den høje faglighed, der kendetegner Registret. Der er løbende brug for dygtige ekvipager i hele landet, så hvis du har lyst til at blive schweisshundefører, er det bare at gå i gang!